

Vaihtoraportti: Sapporo (kulttuurivaihto kevät/kesä 2010)

Johdanto

Olin jo pitkään, varmasti alle 20-vuotiaasta lähtien ajatellut että pitäisi käydä Japanissa, mutta sopivaa tilaisuutta ja rahaa ei vaan ikinä tuntunut löytyvän. Olin käynyt jo muutama vuosi takaperin opiskelemassa japanin kielen alkeiskurssit Oulun Yliopiston kielikeskuksen järjestämällä kursseilla, mutta tietenkään käytännön kielitaitoa ei juuri ollut päässyt hyödyntämään. Pidin kielitaitoani yllä katselemalla japanilaisia ohjelmia ja lukemalla sarjakuvia aina kun aikaa siihen oli.

Laboratoriopuolen opiskelijana vaihto Hokkaido Institute of Technologyyn eli HIT:iin kymmeneksi viikoksi ei tullut aivan ensimmäisenä mieleen. Koulussa nimittäin ei ole puhtaasti kemian puolen insinööritekniikkaa, vaan siellä keskitytään enemmän materiaali- ja rakennetutkimukseen. Varsinaisia kursseja ei hirveästi tietenkään ehdi tänä aikana suorittamaan, mutta kulttuuripuolta, japanin ja englannin ymmärtämistä ja puhumista sekä kaikenlaista mielenkiintoista asiantuntijaesitelmää eri teknisistä aiheista tuli vastaan erittäin kiitettävästi.

Vaihtoilmoitus ilmestyi koulun sähköpostiin ja ilmoittauduin aika viime tingassa. Edellisenä vuonna kukaan ei ollut käyttänyt tätä vaihtopaikkaa hyväkseen joten toimistolla oltiin iloisia että olin kiinnostunut asiasta. HIT lähettää vastavuoroisesti oppilaan suomeen pariksi kuukaudeksi syksyllä, kun taas suomen päästä matkaan lähdetään toukokuussa johtuen siitä että Japanissa on koulua myös kesäisin.

Sapporo itsessään on aika suuri kaupunki näin Ouluun tottuneelle, vähän matkustelleelle henkilölle. Kaupungissa ja sen lähialueilla asustaa noin pari miljoonaa ihmistä, vaikkakin verrattuna Japanin yleiseen väestötiheyteen tämä ei vielä ole paljon. Pieni, moderni suurkaupunki kuvaa aika hyvin Sapporoa. Suurin osa asutuksesta on varsin uutuudenkiiltävää ja modernia. Tiesin jo etukäteen että jonkinlainen pieni kulttuurishokki olisi tulossa jo pelkästään alueen ihmismäärän ja uusien vastaantulevien asioiden kuten metron ja erilaisen ruokakulttuurin takia.

Alkuvalmistelut

Vastaus vaihtopyyntöön tuli aika nopeasti, mutta paperihommat itsessään kaikenlaisten passikuvien ynnä muiden hankkimiseen veivät enemmän aikaa kun olin odottanut. Vähän asioita kiirehtien kuitenkin sain sekä lääkärintodistukset, rokotukset että passin hoidettua. Muuten en valmistautunut kovin erityisesti matkaan muuten kuin vähän japanin kielen alkeita kerraten ja sopivia vaatteita etsien. Ilmasto muistuttaa suomen vastaavaa joten mitään kovin erikoista en matkalle mukaan ottanut. Pärjäsin yhden repun ja matkalaukun avulla, juuri ja juuri. Toinen laukku olisi ehkä ollut hyvä olla mukana, lentokentällä painolaskurin mukaan tavaraa olisi vielä mahtunut mukaan.

Matka

Sitten olikin jo vuorossa lähtöaamu. Lentomatka on pitkä, varsinkin kun joudutaan tekemään pari välilaskua Helsingissä ja Tokiossa. Kokonaisaika joka reissuun kuluu on melkein 18 tuntia, vaikka välilaskuissa ei mene kuin pari tuntia per pysäkki konetta vaihtaen. Suurimmat ongelmat olivat lähinnä se että en ollut tottunut näihin isoihin lentokoneterminaaleihin vaan jouduin vähän navigoimaan mutta siitä selvittiin kysymällä pari kertaa virkailijoita apua. Oma englanninkielen taitoni on onneksi erinomainen joten sillä pärjättiin tämä alkumatka tyylikkäästi. Täytyy kuitenkin todeta että varsinkin lento Helsingistä Tokioon on todella rasittava, noin kymmenen tuntia turistiluokassa oli ainakin näin tottumattomalle kova pala, ja sain vielä kaupanpäällisiksi tästä ilmeisesti itselleni jonkin sorttisen flunssan matkan aikana. Tauti vaivasikin sitten minua Japanissa

seuraavat neljä viikkoa, tehden näistä ensimmäisistä päivistä vain entistäkin uuvuttavampia. Matka- ja muulla stressillä on vastustuskykyä heikentävä vaikutus, joten en sinänsä ollut tästä niin yllättynyt.

Lopulta kun matka oli edennyt Chitosen lentoasemalle joka on Hokkaidon suurin lentokenttä, tapasin ensimmäisen koulun edustajan. Toshiyuki Sakabe oli tullut minua vastaan vaimonsa kanssa. Hän on pitkänhuiskea, erittäin ystävällinen ja huumorintajuinen mies. Tulimme hyvin juttuun melkein heti. Sakabe-sensei testasi leikillisesti myös japanin kielen taitojani keskustelun aikana ja totesi että ymmärsin varsin kohtuullisesti peruspuhetta, vaikka en itse kovin sujuvasti vielä kieltä tuottanutkaan. Hän oli asunut Yhdysvalloissa monta vuotta nuorempana joten englantia todella sujui näppärästi vaikka hänellä pieni japanilaistyylinen korostus puheessaan olikin. Matkan aikana näin jo vähän tyyppillistä Hokkaidon maaseutumaisemaa, koska Chitosen lentokenttä ei ole aivan Sapporon lähellä. Junallakin menee noin tunti ja autolla pitempään tämän välin taittamiseen.

Lentomatkoihin menee yhteensä noin 1000 euroa, ja onneksi Islannin tulivuorenpurkauksen aiheuttama lentokieltokin purkautui sopivasti että reissuun edes ylipäättänsä pääsi. Suosittelen ottamaan runsaasti Japanin valuuttaa mukaan, itse aloitin noin 100000 yenin käteismäärällä. Maassa nimittäin maksetaan vielä hyvin monessa paikassa kaikki käteisellä, vaikka maksukorttejakin on alkanut näkymään.

Asuminen

Itse asunto oli ainakin itselleni hyvin mieluudessa paikassa, uudehkolla Gakuen Mae-nimisellä alueella. Kuten nimestäkin voi päätellä, alueella sijaitsee useampikin koulu, ainakin taloustiedekoulu ja iso yliopisto sekä jotain pienempiä kouluja joihin en sen tarkemmin kiinnittänyt huomiota. Sapporo International House johon majoituin on 11-kerroksinen ulkomaisille opiskelijoille tarkoitettu asuntola. Sen vieressä saman talon sisällä on myös Sapporo Youth Hostel joka on siis halpa matkailijoille tarkoitettu hostelli. Metroasema on kirjaimellisesti muutaman askeleen päässä ja metrolla pääsee varsin moneen paikkaan kätevästi.

Vuokran maksoi HIT, eli stipendin lisäksi he kustantavat vieraan asumisen. Normaalisti vuokra näytti olevan noin 26000 yeniä eli kolmisen sataa euroa pyöreästi jos otat autopaikan, nettiyhteyden tai jotain muita ekstroja.

Asunto itsessään on pieni japanilaistyylinen yksiö. Puulattialle ei mennä ulkokengät jalassa, vaan joko sukilla tai sandaaleilla. Itselläni oli sandaalit. Kylpyhuoneessa on kylpyamme, joita suomessa ei juuri näe. Siinä olikin mukava peseytyä aina silloin tällöin, vaikka suosinkin lähinnä suihkun käyttämistä.

Ruokaa Japanista löytyy moneen makuun. Itse tulin syöneeksi kaikenlaista grilliruuasta koulun pikkujuhlissa aina rameniin ja domburi-kulhoihin. Kannattaa ainakin kokeilla kaikkea, itse pidin useimmista ruuista. Grilliruoka tosin ei ikinä ole ollut mikään suosikkini, joten pyysin ja sainkin monesti kalaa lihan sijasta juhliin. Esimerkiksi paistettu Tai-kala on erinomaisen herkullista. Maut ovat eksoottisia mutta hyviä, miso-keitto jota on monesti palanpainikkeena on hyvä lisä normaaliateriointiin ainakin minun mielestäni. Sitä voi aina siemaista riisiin ja muun appeen välillä.

Ruuan hinta on hieman alhaisempi kuin suomessa, joten kävin monessa pikkuravintolassa kokeilemassa minkälaisia ruokia niistä löytyi. Supermarketissa on paljon tavaraa mutta koska en hallitse kanji-merkistöä kovin hyvin oli hieman vaikea löytää mitä etsin. Pikanuudeliannoksia tuli

välillä syötyä, vaikka en kyllä niistä enimmäkseen paljon perustanut. Tuore ruoka oli huomattavasti maittavampaa.

Opinnot

Koska koululla ei varsinaisesti ollut englanninkielisiä opintoja, kävin kuuntelemassa useammankin aineen luentoja japaninkielen taitojeni harjoittamiseksi. Ymmärsin yllättävän hyvin esimerkiksi kemian ja tietotekniikan luennoilla mistä oli kyse. Monet opettajat toki kävivät aina välillä kysymässä että olenko vielä kärryillä mutta yleensä mitään suuria ongelmia ei ollut.

Onnistuin myös saamaan jonkin verran erikoisluentoja Horuichi-sensein seminaarissa. Hän veti ryhmää jossa tutkittiin metallirakenteiden kulumista ja sitä miten niistä saataisiin kestävämpiä esimerkiksi voimalaitoskäyttöön. Tämä metallurgiaksi kutsuttu tieteenhaara on osittain kemiaa ja osittain fysiikkaa, joten oma mielenkiintoni heräsi tähän aiheeseen varsin voimakkaasti. Opinkin paljon uusia asioita, esimerkiksi mitä on SCC (stress corrosion cracking) ja minkälaisia ongelmia se aiheittaa lämpövoimalaitoksissa. Samalla sain lisätietoa ydinvoimaloista ja tulipa jopa käytyä ydinvoimala-alueella Tomarissa ydinvoimalamuseossa. Itse Hokkaidon ydinvoimalaitokseen en päässyt käymään, koska turvatoimet ovat valitettavasti sen verran tiukat. Muutkin opettajat vastasivat mielellään minun vaikeisiin kysymyksiini eli reissulla oppii uusia asioita kunhan vain on aktiivinen.

Vapaa-aika

Vapaa-aika kului aika pitkälle koulun ja tuttavieni järjestämissä tapahtumissa ja matkoilla. Oli teeseremoniaa, konserttia, ulkoilmatapahtumia ja ulkoiluretkiä. 10 viikon aikana tapahtui hirvittävän paljon asioita ja olenkin tehnyt kattavan blogin josta kiinnostunut lukija voi käydä katsomassa ja lukemassa satojen kuvien ja melkein 30 blogi-entryn avulla mitä kaikkea tuli tehtyä ja nähtyä. Blogi löytyy osoitteesta: msoronen.blogspot.com

Blogi on englanninkielinen.

Jonkin verran aikaa meni ihan vaan lepäämiseen sillä tämä kesä oli armottoman kuuma myös Japanissa ja koska en ole ikinä tullut oikein lämmön kanssa toimeen aiheutti tämä minulle monenlaista päänsärkyä. Onnistuinpa polttamaan itsenikin lahjakkaasti eräänä todella kuumana ja aurinkoisena päivänä joten uusille matkalaisille tiedoksi: Tuokaa mukanaan ainakin lippalakki ja hankkikaa paikan päältä aurinkorasvaa! Tätä ei helpottanut ainainen köhä joka jatkui pitkälle ensimmäisen oleskelukuukauden loppuun asti. Peruin muutaman tapahtumaan osallistumisen ihan väsymyksen takia mutta silti tuli mentyä ja tehtyä enemmän kuin vuodessa tuntuu tapahtuvan normaalisti Suomessa.

Yhteenveto

Kymmenen viikkoa hurautti nopeasti ja pian olikin jo paluumatkan aika. Tässäkin ajassa Sapporo ja sen lähialueet tulivat jo hieman tutuksi, mutta paljon jäi nähtävääkin. Koulun henkilökunta ja oppilaat olivat hyvin ystävällisiä ja paljon hyviä uusia kokemuksia tuli vastaan. Reissusta sain lisää rohkeutta myös esiintymiseen ja vieraiden kielten puhumiseen joten sen suhteen ottaen lyhyen ajan vielä huomioon matkan anti oli huomattava, vaikka opintopisteitä loppujen lopuksi saikin kasaan vain kuusi. Suosittelen kokeilemaan jos Japani kiinnostaa ja uskot että pysyt menossa mukana.

Markku Soronen (TLA8SN)